

fermacell

Wij kunnen wel tegen een stootje.

De Fermacell Stootvastheid.

Fermacell gipsvezelplaten beschikken over een bijzonder hechte en homogene structuur van in elkaar grijpende vezels. Dat maakt deze platen bestand tegen hoge mechanische belasting. Zowel tijdens het bouwproces, waarbij de platen niet altijd even zachtzinnig worden behandeld, als in de praktijk van school, ziekenhuis of woonhuis. Botsende bedden, slingerende schooltassen, spelende kinderen... Fermacell gipsvezelplaten zijn ertegen bestand. Meer weten? Stoot dan nu meteen even door naar www.xella.nl of bel 024 - 649 51 11.

Schoon, stabiel & snel. Fermacell.

FERMACELL is een merk van
Xella Droogbouw Systemen BV.

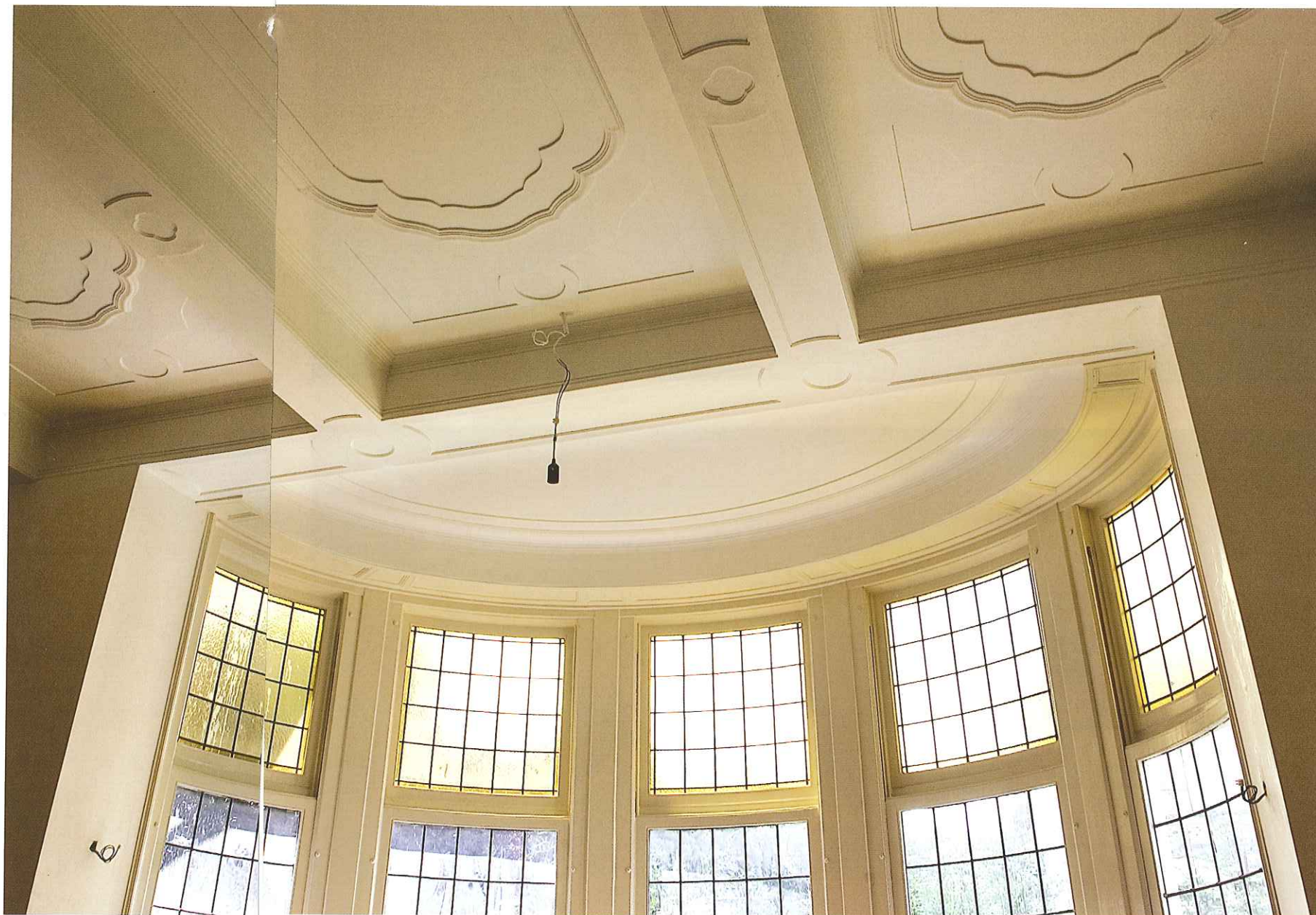
Telefoon 024 - 649 51 11
Telefax 024 - 649 51 26
fermacell-nl@xella.com
www.xella.nl

xella

VILLA TEN RANDE

De cirkel is weer rond

Een kleine eeuw oud is Villa Ten Rande, in 1913 gebouwd als woonhuis in de Haagse wijk Zorgvliet. In de afgelopen honderd jaar kende het monumentale pand een aantal uiteenlopende functies en gebruikers. Dat heeft z'n sporen nagelaten. Anno 2006 is de cirkel rond, Ten Rande wordt weer woonhuis. En met de restauratie wordt de 'oudstaat' zo goed als maar enigszins mogelijk is hersteld. Wel een thuiswedstrijd maar zeker geen makkie voor het Haagse Stucadoorsbedrijf H. en J. Pronk. >>

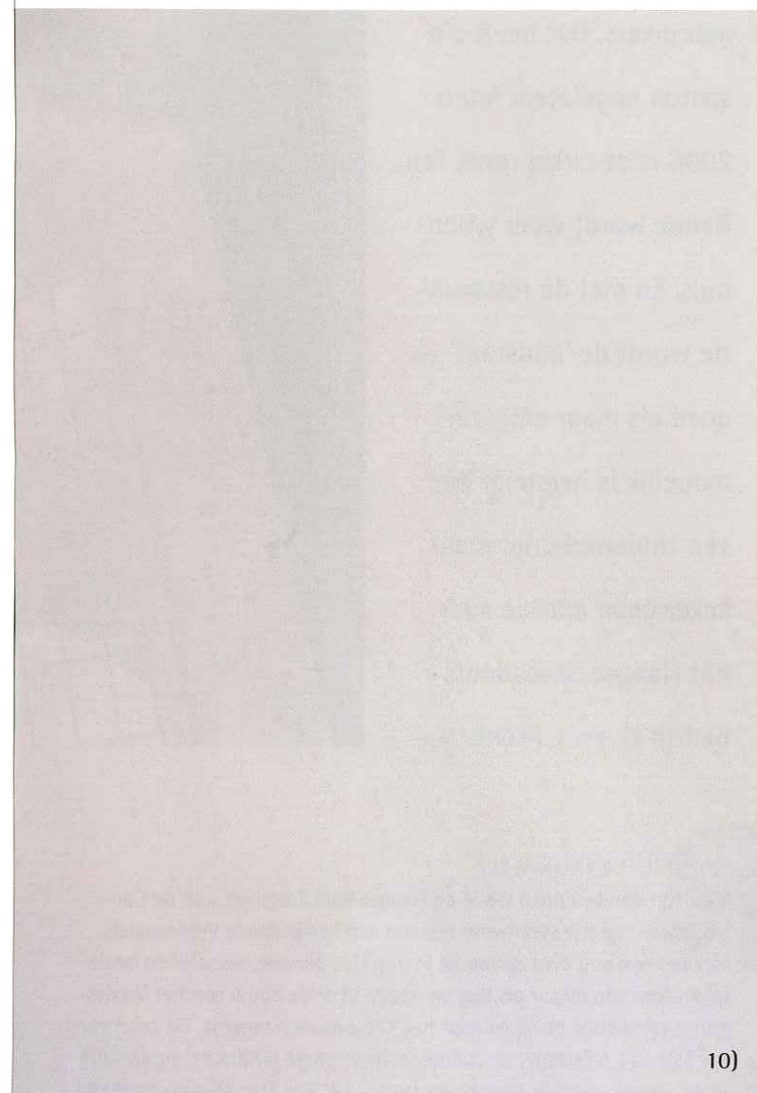
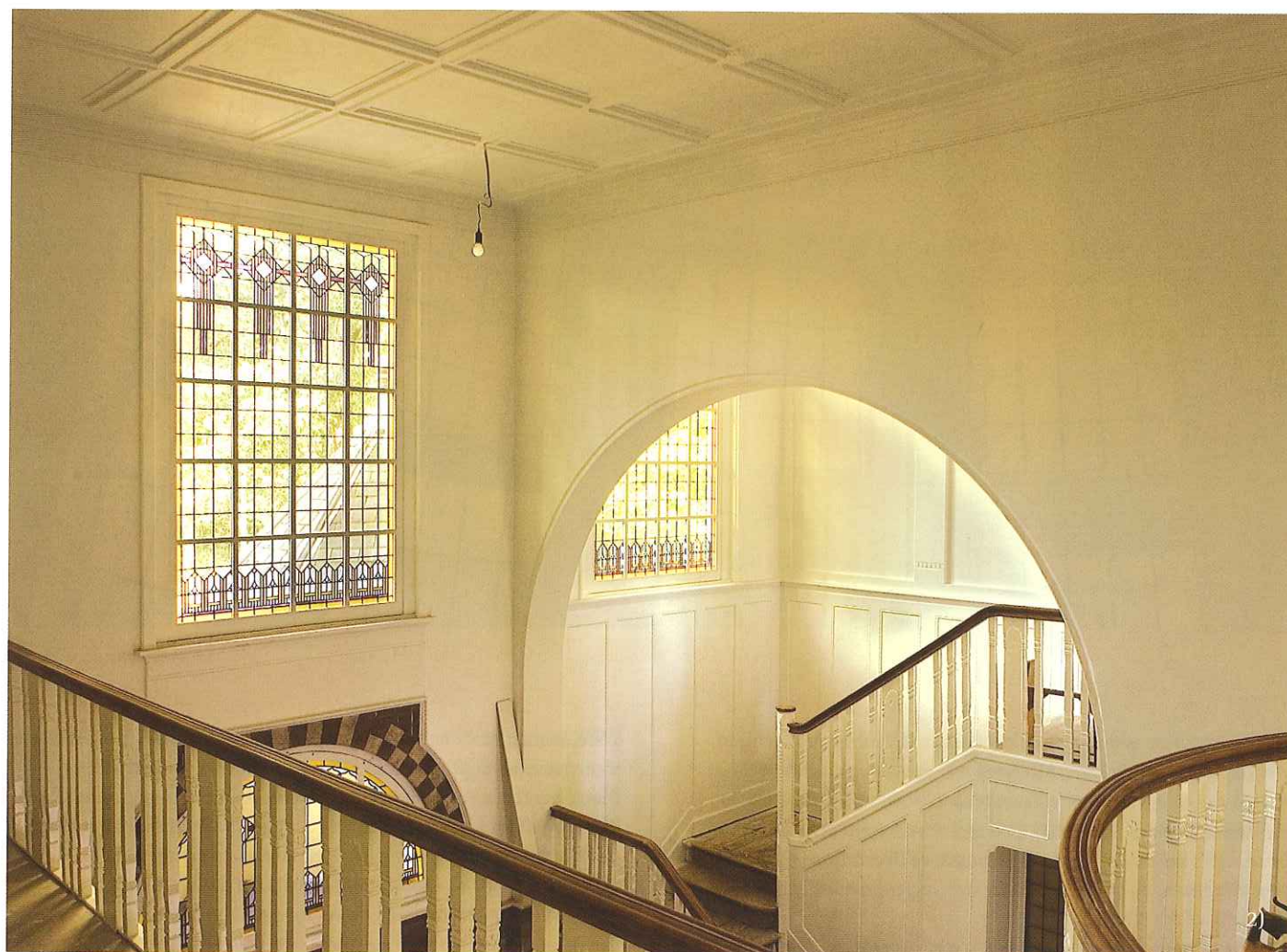
RANDJE TANKGRACHT

Villa ten Rande vinden we in de Haagse wijk Zorgvliet, aan de Carnegiealaan, op een steenworp afstand van het bekende Vredespaleis. Hoewel ook nog eens gebouwd in dezelfde periode, verschillen beide gebouwen van elkaar als dag en nacht. Voor de bouw van het Vredespaleis werd goed gekeken naar het 17e eeuwse Frankrijk. De zetel van het Hof van Arbitrage, de oudste internationale juridische organisatie in de wereld, werd in de periode 1907 - 1913 in Neo-Renaissance stijl

opgetrokken. Hoe anders ziet de pal naast het Vredespaleis gelegen wijk Zorgvliet eruit. Vanaf 1910 werd met de aanleg daarvan gestart volgens een plan van architectenbureau Z. Hoek en J.T. Wouters. In een landschappelijk aangelegd glooiend terrein werd een fors aantal riante villa's gebouwd. Geen rijk Renaissance decoratiewerk hier, maar meer eclectisch, en ook hier en daar wat volgens de destijds populaire Jugendstil of Art Nouveau. In en na de oorlogsjaren kreeg de wijk veel te verduren. Na de Tweede

Wereldoorlog heeft het noordwestelijke deel van Zorgvliet een nieuwe stedenbouwkundige structuur gekregen. Dat was nodig omdat de Duitse bezetters een deel van de oorspronkelijke aanleg en villa's hadden opgeofferd voor de aanleg van een tankgracht. Een lot dat Villa ten Rande bespaard is gebleven. Het pand werd echter wel door de Duitsers in gebruik genomen als stafkwartier. Na de aanpassingen die de bezetters aanbrachten én de bevrijdende bombardementen was er van de origineelstaat niet veel meer over. Van een gedegen restauratie

Bron: Mebest
63e jaargang nr 4 2006

Prinssen inspireert

Innovatieve producten voor een hoogwaardige wandafwerking. Makkelijk en snel te verwerken. De kleuren en structuren bieden vrijwel onbeperkte mogelijkheden, passend bij elke sfeer en stijl. Combineer, creëer en zet uw inspiratie om in daden.

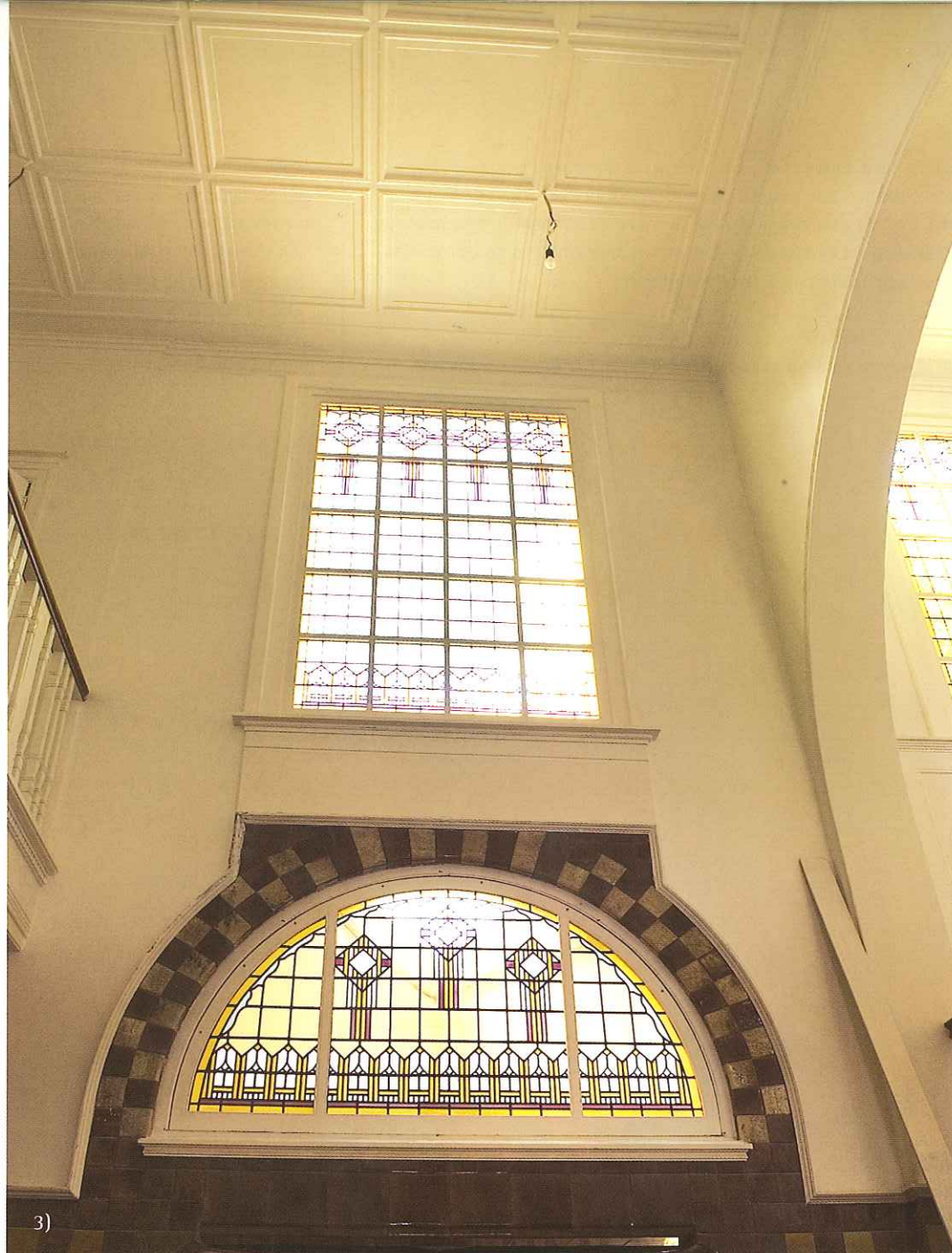
prinssen

STRUCTUREEL BETER

Roermondseweg 28 ■ 6081 NV Haelen ■ Telefoon +31 (0)475 - 59 47 77
Fax +31 (0)475 - 59 46 00 ■ info@prinssen.net ■ www.prinssen.net

1) De eeuwoude Villa ten Rande werd als monument gerestaureerd, maar dat liet wel ruimte voor een zeer moderne bovenverdieping met luxe badruimte en klimaatvoorzieningen in de strakke wanden en plafonds

2/3/4) Een verdieping lager is wel het nodige, weliswaar sobere, decoratiestukadoorswerk te vinden. De restauratie ervan bestond vooral uit het repareren van scheuren en herstellen van lijstwerk.

3)

kwam niet veel toen de villa vervolgens een rol ging spelen als Finse ambassade.

IN HAAGSE HANDEN

Rond de eeuwwisseling kwam de kentering voor Villa ten Rande toen het pand in eigendom kwam van vastgoedmakelaar Zijlstra die er kantoor wilde gaan houden. Uiteraard vroeg de nieuwe functie de nodige aanpassingen maar aangezien de villa inmiddels de status van rijksmonument had verworven, kwamen daar de nodige restricties bij kijken. Onder meer dat de origineelstaat zo veel als mogelijk moest worden teruggebracht. Werk aan de winkel voor Stukadoorsbedrijf H. en J. Pronk, dat veel voor de vastgoedmakelaar werkte. Voor de Haagse stukadoors konden beginnen, sloeg het noodlot echter toe; de opdrachtgever verongelukte en de hele restauratie leek van de baan voor vader en zoon Pronk. Zelfs toen de compagnon van Zijlstra het pand aankocht om er een woonfunctie aan te geven. Aannemer Hoo-gevest die voor het verbouwingswerk werd ingeschakeld had immers zijn 'eigen' stukadoors. De relatie van Pronk met de makelaars bleek

4)

echter goed genoeg om alsnog het werk te mogen doen. En dat hebben de Hagenezen geweten toen ze in oktober 2005 aan de slag gingen. De hele villa kwam aan bod, wanden en plafonds van de bovenste verdieping tot en met de kelder werden onder handen genomen. Met een enorme variatie aan werkzaamheden.

KLIMAATWANDEN- EN PLAFOND

De bovenste verdieping van het pand is ronduit modern, daar was

blijkbaar geen origineelstaaf die de moeite waard was. Bijna het gehele oppervlak wordt ingenomen door een reusachtige badkamer die tevens een woonfunctie lijkt te krijgen. De open haard lijkt vooral een sfeerelement, hij oogt te klein om de hele ruimte te kunnen verwarmen. Toch ontbreekt elk spoor van verwarmingselementen. "Dat zit hier allemaal in het plafond en in diverse wanden verwerkt, verwarming en koeling", legt vader Henk Pronk uit. "Om schade aan de stuc laag door temperatuurwisselingen te voorkomen hebben we wel

5) Het oude pand is voorzien van allerlei moderne voorzieningen en die moeten wel ergens worden weggewerkt. In de bak dus, die aan het plafond is bevestigd en behoorlijk contrasteert met de twee togen.

6/7) Het aanleggen van rookkanalen voor de open haarden had zijn impact op het lijstwerk, dat moest worden aangepast.

eerst een wapeningsgaas op de platen aangebracht."

Het stukadoorswerk zelf op deze verdieping bracht weinig bijzonders met zich mee, op enkele gebogen vormen na was het recht toe, recht aan. Maar juist in zo'n moderne omgeving is het van belang dat wanden en plafonds een zo strak mogelijk uiterlijk krijgen, en daarin zijn vader en zoon Pronk uitstekend geslaagd.

INGEHOUDEN STIJL

Een verdieping lager is goed te zien dat de Haagse stukadoors nog meer in hun mars hebben. Vader en zoon Pronk hebben het nodige reparatiewerk moeten uitvoeren aan vooral de plafonds van de kamers en de hal. En die zijn op deze etage wel gedecoreerd. Sober weliswaar, met voornamelijk lijstwerk en een enkel ornament en alles zonder krullen, boeketten, rozetten en wat dies meer zij. De ingehouden stijl laat zich moeilijk duiden; eclectisch lijkt hier het meest van toepassing. Een greep uit de diverse neostijlen, maar dan zeker niet een combinatie van de meest uitbundige elementen. Het geheel ziet er strak en enigszins statig uit, passend bij Den Haag. Voor de stukadoors was het mooi meegenomen dat de plafonds niet van overdadige decoraties zijn voorzien, zo valt op te maken uit de uitleg van zoon Jan. "In een aantal van deze kamers moest een open haard komen. Dus daar zijn rookkanalen voor gemaakt. De kooflijsten die langs de wanden liepen, moesten uiteraard ook langs de schoorsteen komen. Die hebben we gekopieerd en met de hand getrokken." Het werd even spannend of perklijsten konden blijven zitten maar die zaten ver genoeg van de wand om ruimte te bieden aan de schoorsteen plus nieuwe kooflijst.

AFWIJKENDE VELDEN

Het zwaartepunt van de werkzaamheden van vader en zoon Pronk is op de begane grond te vinden, in de woonkamer. Daar werd een volledig kaal en vlak plafond met slechts moerbalken aangetroffen. Hoe de originele decoratie van dit plafond eruit heeft gezien, viel niet met zekerheid te zeggen. Het leek echter zeer voor de hand liggend dat die hetzelfde is geweest als

8/9/10) Zes velden en allemaal een verschillende afmeting. Klakkeloos kopiëren was er niet bij, alle onderdelen moesten op maat worden gemaakt, stuk voor stuk.

van een aantal andere kamers op de begane grond. Die werden door de Haagse stukadoors dan ook als voorbeeld gebruikt voor een nieuw plafond in de woonkamer. 'Wat we eerst hebben gedaan is het betonnen plafond uitstukadoren met goudband, om een goed vlak oppervlak te krijgen', legt Jan Pronk uit. 'Ook heb ik alle moerbalken in hoogte evenwijdig aan elkaar gemaakt, anders zou dat later met het maken van de lijsten voor problemen kunnen zorgen.' En moeilijkheden waren er al genoeg. Het plafond van een andere kamer kon namelijk niet zomaar worden gekopieerd; daarvoor waren de afmetingen te verschillend. In de kamer die als voorbeeld werd gebruikt, is het plafond in drie velden verdeeld; een groot middenveld en twee kleinere buitenvelden. Die symmetrie vind je niet terug in de woonkamer, daar zijn vrijwel alle velden verschillend van maat. Er kon dus geen afdruk van de lijsten worden gemaakt om die te kopiëren, wat de zaak een stuk eenvoudiger had gemaakt. Het zijn immers samengestelde lijsten met in- en uitzwenkende delen, in hoeken. Pronk heeft er de maten van moeten nemen om een nauwkeurige mal te maken. Vervolgens moest per veld de juiste verhouding van de lijsten worden uitgedokterd waarna hij ze in het werk kon trekken. De rondjes in de velden en op de moerbalken werden wel op de bank getrokken en vervolgens gezaagd en geplakt. 'Mooi werk, dat is zeker. Maar eenvoudig was het niet. Voor veel restauraties kun je wel terecht bij de handel voor prefab delen maar hier ging dat niet lukken door die afwijkende stijl. Zulke lijsten en decoraties vind je gewoon niet in een catalogus.' <<